

Grundskolenämnden

Förslag till beslut - Grundskolenämndens verksamhetsberättelse 2024 och slutrapport för internkontroll 2024

Förslag till beslut

1. Grundskolenämndens verksamhetsberättelse för år 2024 godkänns
2. Grundskolenämndens slutrapport för internkontroll 2024 godkänns

Sammanfattning

Ett flertal strategiska beslut har tagits under 2024 som alla syftar till förbättrade resultat och en budget i balans. Nämndens beslut om ny resursfördelningsmodell, ett nytt skolvalssystem, avvecklingen av Årbys högstadium och omorganisation av anpassad skola, så väl som beslut om fördelning av statsbidrag för likvärdig skola, har stor påverkan på skolornas förutsättningar att arbeta med ständiga förbättringar för högre måluppfyllelse.

Gymnasiebehörigheten för årskurs 9 för 2023/2024 är oförändrad, men meritvärdet ökade. Arbetet med kvalitetsutveckling, i samarbete med Stockholms universitet, har gett positiva resultat, och Skolinspektionens huvudmannagranskning visade inga anmärkningar.

Sex skolor med särskilda utmaningar har prioriterats under året för att utveckla undervisningen. Tryggheten i skolorna upplevs fortsatt som god, men studieron varierar, särskilt på mellanstadiet. Likabehandlingsplaner och ordningsregler har vidareutvecklats, men måste bli mer integrerade i vardagen. Satsningar har även gjorts på trygghet, studiero och skolnärvaro. Samverkan med socialtjänst och polis har förstärkts, och skolorna har implementerat MVP-programmet för att förebygga våld samtidigt som övningar för hantering av pågående dödligt våld har genomförts. En kartläggning av skolnärvaron har inletts och ska leda till en långsiktig strategi.

I beredskapsarbetet har fokus legat på att stärka organisationens krisberedskap, särskilt vid våldsamma händelser och samhällsstörningar. Krisplaner och samverkan med andra kommunala förvaltningar har utvecklats under året.

Barn- och utbildningsförvaltningen har genomgått en omorganisation för en budget i balans som lett till minskning av bland annat elevassistenter. En arbetsgrupp har startat för att förbättra arbetsmiljöarbetet, och uppföljning av tillbud och sjukfrånvaro fortsätter. HR-organisationen har stärkts med en HR-utvecklare, men tjänsten har varit obemannad stora delar av året, och en tf. HR-chef har funnits sedan februari.

Grundskolenämndens prognosticerade resultat för 2024 var -25,4 mnkr före resurstillskottet från kommunfullmäktige, och bedömningen är att nämnden inte uppnår målet om stabil ekonomi.

Ärendebeskrivning

Som en del av kommunens planerings- och uppföljningsprocess ska varje nämnd årligen sammanställa verksamhetsberättelse i enlighet med anvisningar från kommunledningskontoret.

Verksamhetsberättelsen avser föregående helår och är en uppföljning av nämndens ekonomi och verksamhetsplan. Till verksamhetsberättelsen ska slutrapport för det gångna årets internkontroll biläggas. Barn- och utbildningsförvaltningen har sammanställt verksamhetsberättelsen inklusive slutrapport för internkontroll. Nämnden föreslås godkänna verksamhetsberättelsen och slutrapport för internkontroll 2024.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen
Kommunrevisionen
Kommunledningskontoret

BARN- OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Lina Axelsson Kihlblom
Förvaltningschef

Susanne Englund
Skolchef

Verksamhetsberättelse 2024

Grundskolenämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Hållbar utveckling.....	3
4-årigt strategiskt mål - God utbildning som grund för egen försörjning och ett gott liv	3
4-årigt strategiskt mål - Stärkt beredskap	14
Effektiv organisation.....	15
4-årigt strategiskt mål - Attraktiv arbetsgivare	15
4-årigt strategiskt mål - Stabil ekonomi	16

Sammanfattning

Ett flertal strategiska beslut har tagits under 2024 som alla syftar till förbättrade resultat och en budget i balans. Nämndens beslut om ny resursfördelningsmodell, ett nytt skolvalssystem, avvecklingen av Årbys högstadium och omorganisation av anpassad skola, så väl som beslut om fördelning av statsbidrag för likvärdig skola, har stor påverkan på skolornas förutsättningar att arbeta med ständiga förbättringar för högre måluppfyllelse.

Gymnasiebehörigheten för årskurs 9 för 2023/2024 är oförändrad, men meritvärdet ökade. Arbetet med kvalitetsutveckling, i samarbete med Stockholms universitet, har gett positiva resultat, och Skolinspektionens huvudmannagranskning visade inga anmärkningar.

Sex skolor med särskilda utmaningar har prioriterats under året för att utveckla undervisningen. Tryggheten i skolorna upplevs fortsatt som god, men studieron varierar, särskilt på mellanstadiet. Likabehandlingsplaner och ordningsregler har vidareutvecklats, men måste bli mer integrerade i vardagen. Satsningar har även gjorts på trygghet, studiero och skolnärvaro. Samverkan med socialtjänst och polis har förstärkts, och skolorna har implementerat MVP-programmet för att förebygga våld samtidigt som övningar för hantering av pågående dödligt våld har genomförts. En kartläggning av skolnärvaron har inletts och ska leda till en långsiktig strategi.

I beredskapsarbetet har fokus legat på att stärka organisationens krisberedskap, särskilt vid våldsamma händelser och samhällsstörningar. Krisplaner och samverkan med andra kommunala förvaltningar har utvecklats under året.

Barn- och utbildningsförvaltningen har genomgått en omorganisation för en budget i balans som lett till minskning av bland annat elevassistenter. En arbetsgrupp har startat för att förbättra arbetsmiljöarbetet, och uppföljning av tillbud och sjukfrånvaro fortsätter. HR-organisationen har stärkts med en HR-utvecklare, men tjänsten har varit obemannad stora delar av året, och en tf. HR-chef har funnits sedan februari.

Grundskolenämndens prognosticerade resultat för 2024 var -25,4 mnkr före resurstillskottet från kommunfullmäktige, och bedömningen är att nämnden inte uppnår målet om stabil ekonomi.

Hållbar utveckling

4-årigt strategiskt mål - God utbildning som grund för egen försörjning och ett gott liv

Under läsåret 2023/24 visade gymnasiebehörigheten för årskurs 9 oförändrade resultat jämfört med föregående år, men fler elever klarade betyg i alla ämnen och meritvärdet ökade till 219.

Fokus har legat på att implementera det nya systematiska kvalitetsarbetet, där samarbetet med Stockholms universitet genom Samverkan för bästa skola har varit lyckosamt. Skolinspektionens granskning av Eskilstuna kommuns skolor resulterade i positiva omdömen utan anmärkningar. Grunden för ökade kunskapsresultat ligger i kvalitén i undervisningen därför har arbetet med relationellt ledarskap och differentierad undervisning fortsatt under hela året.

Sex skolor med särskilda utmaningar prioriterades, där extra resurser och riktade insatser genomfördes. Tryggheten i skolorna upplevs som god, men studieron varierar, särskilt på mellanstadiet. Begreppet studiero behöver förtydligas för eleverna, och skolorna arbetar med att stärka kopplingen mellan analyser och insatser.

För att främja trygghet har likabehandlingsplaner och ordningsregler vidareutvecklats, men de behöver bli mer levande i skolvardagen. Kränkingsanmälningar har ökat, antingen på grund av fler incidenter eller bättre dokumentation. Ett fortsatt behov av utbildning i hantering av dessa ärenden finns.

Arbetet med elevhälsa har stärkts, med fokus på trygghet, studiero och skolnärvaro. Samverkan med socialtjänst och polis har fördjupats, och fler skolor har implementerat programmet MVP (Mentors in Violence Prevention) för att förebygga våld och kränkningar. En ny struktur för arbetet med Trygga barn och unga har tagits fram, och skolorna har även genomfört övningar för hantering av pågående dödligt våld (PDV).

För att stärka arbetet med skolnärvaron påbörjades under våren en kartläggning av befintliga processer och utveckling av en långsiktig strategi. Arbetet fortsätter under 2025. Målet är att skapa en sammanhållen strategi för ökad närvaro och förbättrade utbildningsresultat i hela kommunen.

Under året har ett antal strategiska beslut och åtgärder vidtagits. Den nya resursfördelningsmodellen, som trädde i kraft vid årsskiftet, har förbättrat för rektorer att fördela resurser utifrån skolans och elevernas behov. Platstillgångar har styrts för att öka flexibiliteten för placeringar av elever. Beslut är taget om ett nytt skolvalssystem som kommer att skapa balans mellan skolors elevantal och därmed förbättra resursanvändningen. Beslut togs om avveckling av Årby skolans högstadium vilket bidrar till ett effektivare lokalutnyttjande. För att skapa fler utvecklingsmöjligheter har en satsning på fritidshemmen gjorts och en ny uppdragsbeskrivning för "Trygga barn och unga" bidrar till att ytterligare stärka arbetet med trygghet. En genomlysning av Pedagogiskt centrum har lett fram till ett beslut om en kommande omorganisation för att möjliggöra fler platser för elever med behov av mindre sammanhang samt synliggjort behovet av en ny resursenhet där socialtjänsten är en viktig samarbetspart.

4-årigt verksamhetsmål - Höjda kunskapsresultat i alla skolformer där alla barn och elever når målen

Bedömning

Våra resultat för läsåret 2023/24 visar oförändrade resultat från föregående år gällande gymnasiebehörigheten för årskurs 9. Glädjande klarade fler elever betyg i alla ämnen och meritvärdet steg i årskurs 9 till 219. Höstterminens betygsresultat indikerar inte heller någon större förändring av gymnasiebehörigheten jämfört med det förra läsåret.

Ett stort fokus för grundskolan har under året varit att implementera det nya systematiska kvalitetsarbetet med tydligare fokus på skolornas analyser utifrån det nationella kvalitetssystemet. Mycket av den gemensamma tiden tillsammans med rektorerna har ägnats åt kompetensutveckling, kollegialt lärande och att skapa samsyn. Samarbetet med Stockholms universitet genom Samverkan för bästa skola har varit gynnsamt i arbetet. Kvittot på vårt arbete fick vi genom att Skolinspektionen 2024 genomförde en kvalitetsgranskning av Eskilstuna kommun avseende de förutsättningar huvudmannen skapar för att eleverna får en likvärdig utbildning. För grundskolans del fanns inga anmärkningar från Skolinspektionens sida vilket är ett mycket gott betyg till hela vår styrkedja och systematik i uppföljning från klassrumsnivå till huvudmannanivå.

Grundskolans arbete med förflyttning till ett relationellt förhållningssätt med fokus på differentierad undervisning har fortsatt. Grunden för ökade kunskapsresultat ligger i kvalitén i undervisningen. Arbetet med vårt nya systematiska kvalitetsarbete har ökat våra rektorers förmåga att analysera sin verksamhet och bättre kunna komma till slutsatser och insatser på sina skolor.

Det ansträngda ekonomiska läget har varit försvårande för skolornas möjligheter att hålla fokus på kärnuppdraget och stor del av rektorers möjligheter att utöva sitt pedagogiska ledarskap har gått förlorad till krishantering och omställningsarbete. En trötthet i organisationen har varit påtaglig under den del av vårterminen då skolorna som allra mest skulle ha behövt gasa i sitt stöd ut mot eleverna.

Sommarlovsskolan genomfördes framgångsrikt, 88 prövningar har genomförts och 50 av dessa ledde till ett betyg. 18 elever blev gymnasiebehöriga. Både antalet satta betyg och antalet elever som genom sommarlovsskolan blev gymnasiebehöriga ökade mot föregående år.

Indikator

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)

VT 24

Nuläge grundskola: 82,4 %

Målvärde grundskola, 2027: 90 %

Andel elever som har lägst betyget E i samtliga ämnen efter årskurs 6 respektive årskurs 9

VT 24

Nuläge grundskola åk 9: 67,8 %

Indikator

Målvärde grundskola åk 9, år 2027: 70 %

Nuläge grundskola åk 6: 62,5 %

Målvärde grundskola åk 6, år 2027: 73 %

Andel omdömen som blivit uppnådda i årskurs 3 i matematik, svenska och svenska som andraspråk

VT 24

Nuläge grundskola åk 3, Matematik : 79,8 %

Målvärde grundskola åk 3, Matematik, år 2027 : 90 %

Nuläge grundskola åk 3, Svenska: 83,1 %

Målvärde grundskola åk 3, Svenska, år 2027: 90 %

Nuläge grundskola åk 3, Svenska som andraspråk: 63,5 %

Målvärde grundskola åk 3, Svenska som andraspråk, år 2027: 70 %

1-årig inriktning

Utveckla det systematiska kvalitetsarbetet

Under läsåret 2023/24 har grundskolans nya systematiska kvalitetsarbete implementerats. En stor förankringsprocess har genomförts med alla rektorer och stor del av vår utvecklingstid har gått till att kollegialt arbeta med att utveckla såväl analysförmåga som skapa samsyn kring områden som är prioriterade. Skolinspektionen genomförde 2024 en kvalitetsgranskning av Eskilstuna kommun avseende de förutsättningar huvudmannen skapar för att eleverna får en likvärdig utbildning. För grundskolans del fanns inga anmärkningar från Skolinspektionens sida vilket är ett mycket gott betyg till hela vår styrkedja och systematik i uppföljning från klassrumsnivå till huvudmannanivå.

Utveckling av elevhälsa på skolorna

Arbetet med att förbättra elevhälsan inom Eskilstunas grundskolor har visat både framgångar och utmaningar. Skolinspektionens Skolenkät 2023 visar att elever i årskurs 5 och 8 generellt upplever att de får det stöd de behöver, även om det kvarstår områden för förbättring.

I årskurs 5 rapporterar eleverna att de ofta förstår vad som ska göras och får adekvat hjälp, vilket överstiger riksnittet. Samtidigt upplever elever i årskurs 8 att skolarbetet ibland är för svårt och att det stöd som erbjuds inte alltid är tillräckligt.

Lärarna i Eskilstuna anser att de ger det stöd som behövs på lektionerna, men upplever brister i skolans övergripande förmåga att erbjuda ett heltäckande stöd. Särskilt inom elevhälsans förebyggande arbete identifieras utvecklingsområden. Vårdnadshavare uttrycker generellt mindre nöjdhet med det stöd deras barn får, särskilt i förskoleklass där resultaten ligger under riksnittet.

En ny enkät kommer att genomföras under våren 2025.

En central utmaning är att säkerställa en tillgänglig lärmiljö för alla elever, särskilt för de med neuropsykiatriska svårigheter (NPS). Skolinspektionens granskningar visar att många skolor har behov av förbättring, särskilt inom pedagogisk tillgänglighet. Detta reflekterar ett nationellt

1-årig inriktning

problem som även uppmärksammas i Skolverkets rapport "Grundskolors arbete för en tillgänglig lärmiljö för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar".

Ytterligare en utmaning är att bedömningar ofta sker på traditionella sätt, vilket begränsar möjligheterna till differentierad undervisning. Under 2025 kommer utvecklingsenheten att genomföra en omfattande insats för att förbättra arbetet med bedömning.

En positiv utveckling är att skolorna har ökat sin medvetenhet om skillnaden mellan extra anpassningar och särskilt stöd, vilket bidrar till en mer ändamålsenlig hantering av stödinsatser. Andelen registrerade åtgärdsprogram har också ökat, vilket indikerar en mer systematisk hantering, även om det fortfarande finns utmaningar med att säkerställa kvaliteten i dessa program.

Samarbetet mellan olika yrkesgrupper inom elevhälsoteamen har förbättrats och är en viktig framgångsfaktor. Dock behövs tydligare strukturer och förbättrad kommunikation för att säkerställa ett holistiskt synsätt på elevernas behov. Elevhälsans arbete är i stor utsträckning fortfarande åtgärdande snarare än förebyggande, vilket begränsar de långsiktiga effekterna.

Bristen på skolpsykologer och den låga frekvensen av sociala utredningar är också utmanande, särskilt i ljuset av ökande psykisk ohälsa bland elever. Samarbetet mellan skola och fritidshem behöver utvecklas för att ge kontinuerligt stöd till elever med särskilda behov. Rekryteringen av skolpsykologer pågår och väntas vara klar våren 2025.

Grundskolans ledning har under slutet av 2024 beslutat att organisera om Pedagogiskt centrum för ökade möjligheter att möta fler barn med komplexa behov. Omorganisationen innebär att kompetensen på Pedagogiskt centrum flyttas närmare ut i verksamheten. Förändringen bäddar för en ökad utveckling av elevhälsans arbete på ett antal skolor då kompetensen på dessa skolor därmed ökar.

Rekommendationer och prioriteringar

För att möta dessa utmaningar och stärka elevhälsan rekommenderas följande åtgärder:

- Ökad tillgänglighet i lärmiljön för alla elever, med särskilt fokus på elever med neuropsykiatriska svårigheter.
- Utveckling av pedagogiska utredningar och åtgärdsprogram för att säkerställa kvalitet och likvärdighet.
- Synliggörande av elevhälsans centrala funktion som en drivkraft för skolans utveckling.
- Främjande av likvärdiga och rättvisa bedömningar, anpassade för olika elevers behov.

Genom att ta ett helhetsgrepp kring dessa områden kan vi skapa en mer inkluderande och stödjande skolmiljö som främjar elevers utveckling och välmående.

Utveckling av det relationella förhållningssättet och en differentierad undervisning

Eftersom Skolinspektionens enkät endast genomförs vartannat år finns ingen ny data från denna källa. Den aktuella informationen baseras istället på skolornas systematiska kvalitetsarbete inom området ledning och stimulans samt på insamlad data från kvalitetsdialoger, observationer och samtal med skolledning och lärare. Detta har gett en bred och nyanserad bild av nuläget.

Datainsamlingen visar att många skolutvecklingsinsatser har fokuserat på att höja undervisningens kvalitet genom differentierad undervisning utifrån ett relationellt perspektiv.

1-årig inriktning

Utvecklingsinsatserna har haft flera positiva effekter:

- De kollegiala samtalen har blivit mer pedagogiskt inriktade.
- Samarbetet inom skolorna har stärkts, och lärande organisationer har byggts upp genom handledning, coachning samt observationer från skolledning, förstelärare och specialpedagoger.
- Kollegialt lärande har initierats och genomförts genom gemensam läsning och diskussioner av relevant litteratur.

Trots framgångarna finns det en stor variation i hur lärare praktiskt tillämpar differentierad undervisning. Det saknas samsyn både mellan enskilda lärare och mellan arbetslag och skolor. Stödstrukturer som tydliga lektionsstrukturer samt användning av bildstöd, konkret material och digitala lärresurser finns, men dessa behöver vidareutvecklas för att skapa en mer enhetlig undervisningskvalitet.

Skolornas arbete med att leda, stödja och stimulera alla elever har gjort framsteg, men det framgår inte i tillräckligt hög grad hur detta arbete omfattar särskilt studiebegåvade eller särbegåvade elever. Dessa elevers behov lyfts sällan i skolornas systematiska kvalitetsarbete, vilket är ett område som kräver ökad uppmärksamhet.

Utmaningarna med ledning och stimulans innefattar även den fysiska lärmiljön. Många skolor har lokaler som är trånga och inte ändamålsenliga för att stödja lärandet. Det saknas också tillräcklig kompetens kring hur tillgängliga lärmiljöer kan utformas för alla elever, inklusive de med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF).

Slutligen behöver fritidshemmets roll i att stödja skolans arbete med ledning och stimulans tydliggöras. Förståelsen för hur fritidshemmet kan bidra till ökad måluppfyllelse är fortfarande begränsad och kräver ytterligare utveckling.

Stärka lärandet på fritidshemmen

I arbetet med att stärka lärandet på fritidshemmen i Eskilstuna så har vi kunnat identifiera ett behov av att särskilt uppmärksamma det systematiska kvalitetsarbetet för fritidshemmen. Först när en gemensam bild av fritidshemmets uppdrag kunnat diskuteras och grundläggande förutsättningar för rektorer och personal att utveckla den egna verksamheten i den riktningen skapats, så kan ett fungerande SKA implementeras.

I vår strävan att stärka fritidshemmets roll så har vi inom ramen för det övergripande systematiska kvalitetsarbete särskilt lyft fram fritidshemmet. Vi har fokuserat dels på de förutsättningar som råder för våra rektorer när det skapar sin fritidshemsorganisation, dels på de förutsättningar personal på enheten behöver för att kunna utvärdera och utveckla undervisning och lärande.

Utöver detta så har kollegialt lärande rektorer emellan, tillsammans med Skolverkets allmänna råd om fritidshem varit hörnstenar i arbetet med en generell kvalitetshöjning av våra fritidshem.

Viktiga framsteg har gjorts när det gäller att aktualisera vikten av högre behörighetsgrad på Eskilstunas fritidshem. Detta blir ett viktigt steg när det gäller målet om ökad kvalitet på våra fritids. Vidare så sker nu en förflyttning där rektorer tillsammans med grundskolans ledning och personal genomlyser skolsamverkan då denna är ett viktigt verktyg i arbetet mot högre måluppfyllelse och ett lustfyllt lärande.

1-årig inriktning

Revision som genomfördes under 2023 visade på tydliga utvecklingsområden inom ramen för fritidshemmen både på huvudmannanivå och på enhetsnivå. Detta har adresserats och nu genomförs, utöver ovanstående arbete, även en rekrytering av ytterligare 3 förstelärare riktade till fritidshemmen. Deras uppdrag blir att stärka det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå i samråd med rektor och avdelningschef.

Målet är att undervisningen på fritids blir en del av den differentierade undervisningen för att på så sätt komplettera elevens lärande och bidra till en god variation samt såväl social som kunskapsmässig utveckling för individer och grupper.

Att verka för demokratiska värderingar och en större medvetenhet kring vikten av samarbete och gruppdynamiskt tänk är ytterligare exempel på vad fritidshemssatsningen ska kunna leda till.

När såväl ny resursfördelningsmodell som ett stärkt fokus på fritidshemmens förutsättningar nu lanserats så ser vi goda möjligheter för rektorer att kunna rekrytera behöriga lärare mot fritidshem vilket i sin tur genererar bättre kunskapsutveckling och en större medvetenhet när det gäller fritidshemmens viktiga roll i elevens utveckling.

4-årigt verksamhetsmål - Likvärdiga förutsättningar för höjda kunskapsresultat med fokus på skolor och grupper som behöver lyftas

Bedömning

Under läsåret har grundskolans ledning prioriterat sex skolor med störst utmaningar kopplat till resultat. Dessa skolor är Björkorpsskolan, Fröslundaskolan, Fristadsskolan, Årbyskolan, Stålförsskolan och Skiftingehus. Ett strukturerat prognosarbete har genomförts under året tillsammans med skolorna och en rad reparativa insatser har genomförts på skolorna. Personella resurser har riktats från utvecklingsenheten till dessa skolor för att bistå rektor i att utveckla verksamheten. Rektorerna för dessa skolor träffas kontinuerligt med utvecklingschef och avdelningschefer för kollegialt samarbete och lärande.

Sommarlovsskolan genomfördes framgångsrikt, 88 prövningar har genomförts och 50 av dessa ledde till ett betyg. 18 elever blev gymnasiebehöriga. Både antalet satta betyg och antalet elever som genom sommarlovsskolan blev gymnasiebehöriga ökade mot föregående år.

1-årig inriktning

Följa upp att resursfördelningsmodellen ger förutsättningar och ökad planerbarhet för resursplanering

De fulla effekterna av den nya resursfördelningsmodellen har vi ännu inte sett och en utvärdering och analys kommer att ske våren 2025. Vad som dock redan går att se är att den nya resursfördelningsmodellen på ett tydligt sätt har stärkt rektors möjligheter att bestämma hur tilldelade medel ska användas för att möjliggöra rätt stöd till respektive elev. Elevers rätt till adekvat särskilt stöd gäller förvisso oberoende av ekonomisk tilldelning men sett ur huvudmannaperspektiv så är det önskvärt att den som råder över beslutet, i det här fallet rektor,

1-årig inriktning

bör ha så stora möjligheter som möjligt att också styra över tillgängliga medel samt hur dessa ska användas.

Utöver detta så skapade föregående resursfördelningsmodell utmaningar då tilläggsbeloppsfinansierade elevresurser ofta tjänstgjorde resterande tid på fritidshemmen helt utan utbildning för detta. Detta då de finansierats via tilläggsbelopp och kommunen tillämpar heltid som norm. På detta sätt utarmades fritidshemmen så småningom på behörig personal vilket i sin tur ledde till att många behöriga lärare mot fritidshem lämnade sina uppdrag.

Här är vi nu i en omställningsprocess där vi på flera plan arbetar för att skapa en attraktivitet när det gäller att arbeta i våra fritidshem i Eskilstuna. Detta ska ske via ett större fokus på fritidshemsutveckling i alla led, fler behöriga kollegor, bättre förutsättningar och gemensam vision när det gäller fritidshemmens roll i att stärka lärande och välmående hos våra elever.

Insatser och riktat stöd till skolor med lägst måluppfyllelse

Under året har stora delar av utvecklingsenhetens resurser riktats till våra prioskolor som är Björkorpsskolan, Fröslundaskolan, Fristadsskolan, Årbyskolan, Stålforskskolan och Skiftingehus. Alla skolor utom Björkorpsskolan har haft riktade insatser. Insatserna har till största del handlat om att tillsammans med ledningen på skolan säkerställa god kvalitet i undervisningen. Genomlysningar och handledning till lärare i matematik och svenska, svenska A har genomförts på skolorna. Utveckling av den specialpedagogiska organisationen och skolans utvecklingsorganisationer har efterfrågats. Utvecklingschef har följt upp arbetet under hela året.

I rektorernas systematiska kvalitetsarbete anger alla prioskolorna att stödet från utvecklingsenheten varit uppskattat och att de fått syn på nya delar av deras utvecklingsorganisation. Alla rektorer vill ha fortsatt stöd.

Prognosarbetet på prioskolorna har lett till en större medvetenhet om skolornas utmaningar. Reparativa insatser har satts in efter varje prognostillfälle på många av skolorna. Skolorna har kommit olika långt i förståelsen för hur de ska använda prognoser och detta arbete fortsätter under kommande läsår. Stort fokus läggs på det kollegiala lärandet mellan rektorerna på prioskolorna och de träffar som varit organiserade i samband med prognosveckorna har varit uppskattade.

Se över modeller för att motverka negativa socioekonomiska faktorer i syfte att ge alla barn förutsättningar att klara sin skolgång med godkända betyg

När det gäller huvudmannens ansvar för att skapa likvärdiga förutsättningar för våra elever i kommunen så blir det strategiska arbetet viktigt.

Vi har nyligen förändrat platstillgången så att det inte blir samma fåtal skolor som tar emot alla elever med extraordinära behov. Tidigare system medförde att endast skolor med kontinuerlig platstillgång hade möjlighet att ta emot exempelvis SIS-hems placerade elever eller HVB-hems placerade elever. Denna åtgärd har skapat större flexibilitet och beredskap för att möta dessa elevers behov.

En annan åtgärd är beslutet om att ta bort upptagningsområden i samband med skolvalet. Genom att ta bort upptagningsområdena ges större möjligheter att fördela eleverna jämt mellan skolorna och undvika situationer där vissa skolor måste ta emot över sin kapacitet medan andra skolor inte

1-årig inriktning

fylls. Att ta bort upptagningsområdena ger större flexibilitet vid placeringar och kan få positiv effekt för att motverka negativa socioekonomiska faktorer.

Att hela tiden titta på ekonomisk bärighet, socioekonomiska faktorer, utvärdera resursfördelningsmodellen för att härigenom säkerställa att alla skolor har så goda möjligheter som möjligt att möta alla elevers behov, är ett viktigt ständigt pågående utvecklingsarbete.

4-årigt verksamhetsmål - God säkerhet, ökad trygghet och studiero i alla skolformer

Bedömning

Eleverna i Eskilstunas skolor upplever generellt en hög grad av trygghet, men upplevelsen av studiero varierar. En framträdande tendens är att elever på mellanstadiet upplever lägre studiero jämfört med andra stadier. Begreppet studiero är oklart för många elever, vilket försvårar förståelsen och påverkar resultaten från enkäter och undersökningar. Det systematiska kvalitetsarbetet, som inkluderar trygghetsenkäter och analyser av resultat, används som grund för skolornas utvecklingsarbete. Dock identifieras ett behov av att stärka kopplingen mellan analyser och insatser, samt att begrepp som studiero och delaktighet behöver förtydligas för att ge tillförlitliga resultat.

Rutiner och planer för att främja trygghet och studiero finns etablerade på alla skolor, inklusive likabehandlingsplaner och ordningsregler. Dessa behöver dock förankras bättre hos både personal och elever för att säkerställa att de blir levande dokument i skolvardagen. Konsekvenstrappor används på flera skolor för att tydliggöra följderna av att inte följa ordningsreglerna, men det finns behov av att involvera elever mer i arbetet med att utveckla och följa upp dessa regler.

Arbetet med att hantera kränkningar har förbättrats med hjälp av digitala journalsystem, vilket har lett till en ökning i antalet kränkingsanmälningar, antingen på grund av en faktisk ökning eller bättre dokumentation. Det finns fortfarande osäkerhet kring hanteringen av kränkingsanmälningar, vilket pekar på behovet av kontinuerlig utbildning för personalen.

Relationerna på skolorna har också prioriterats, med fokus på relationellt ledarskap för att stärka samarbete och förtroende mellan elever, personal och vårdnadshavare. Vårdnadshavarnas delaktighet och förtroende behöver dock stärkas, då detta område upplevs som en utmaning på vissa skolor.

Trygghet och studiero är starkt kopplat till kvaliteten i undervisningen. Flera skolor har identifierat behov av kompetensutveckling, särskilt kring undervisning för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) och neuropsykiatriska svårigheter (NPS). Skolorna arbetar även aktivt med elevinflytande och delaktighet, men här finns utrymme för förbättringar, särskilt i hur eleverna inkluderas i arbetet med att utveckla trygghet och studiero. Viktiga steg tas nu för att ytterligare stärka rektorers kompetens och kollegiala lärande när det gäller formerandet av ändamålsenliga elevhälsoorganisationer samt implementeringen av ett tvärprofessionellt förebyggande och främjande arbete. Detta sker inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet kopplat till stöd till elev.

Skolorna arbetar systematiskt med rastverksamhet och identifiering av otrygga platser, och Elevhälsoteam (EHT) har en central roll i att främja trygghet och studiero. Samverkan med externa aktörer, som exempelvis socialtjänst och polis, ses också som en viktig komponent i detta arbete.

En viktig metod för att främja trygghet är MVP (Mentors in Violence Prevention), som används på allt fler skolor. Programmet syftar till att förebygga våld och kränkningar genom ökad medvetenhet och dialog om våld, normer och åskådaringripanden. Implementeringen av MVP har visat positiva effekter, även om vissa justeringar har behövts för att anpassa innehållet till olika årskurser.

Arbetet med Cosafe, planer för PDV (Pågående dödligt våld) och övning bland personal har genomförts på alla våra skolor.

Under året har nya uppdragsbeskrivningen för Trygga barn och unga tagits fram för att ytterligare förstärka det främjande och förebyggande arbetet. Ett tydligare uppföljningssystem har lanserats. Samverkan med polisen har stärkts under året och arbetet med SSPF har utvärderats och skruvats på. En ny struktur för ledningsgruppen i SSPF har lanserats.

Indikator

Elevers upplevelse av trygghet i årskurs 5

Elevers upplevelse av trygghet i årskurs 8

Elevers upplevelse av studiero i årskurs 5

Elevers upplevelse av studiero i årskurs 8

Elevers upplevelse av skolans arbete med att förhindra kränkningar i årskurs 5

Elevers upplevelse av skolans arbete med att förhindra kränkningar i årskurs 8

Vårdnadshavares upplevelse av trygghet i anpassad skola

Vårdnadshavares upplevelse av studiero i anpassad skola

1-årig inriktning

Stärka elevernas upplevelse av trygghet och studiero

Eleverna i Eskilstunas skolor upplever generellt en hög grad av trygghet, men upplevelsen av studiero varierar. En framträdande tendens är att elever på mellanstadiet upplever lägre studiero jämfört med andra stadier. Begreppet studiero är oklart för många elever, vilket försvårar förståelsen och påverkar resultaten från enkäter och undersökningar. Det systematiska kvalitetsarbetet, som inkluderar trygghetsenkäter och analyser av resultat, används som grund för skolornas utvecklingsarbete. Dock identifieras ett behov av att stärka kopplingen mellan analyser och insatser, samt att begrepp som studiero och delaktighet behöver förtydligas för att ge tillförlitliga resultat.

Rutiner och planer för att främja trygghet och studiero finns etablerade på alla skolor, inklusive likabehandlingsplaner och ordningsregler. Dessa behöver dock förankras bättre hos både personal och elever för att säkerställa att de blir levande dokument i skolvardagen. Konsekvenstrappor används på flera skolor för att tydliggöra följderna av att inte följa ordningsreglerna, men det finns behov av att involvera elever mer i arbetet med att utveckla och följa upp dessa regler.

Arbetet med att hantera kränkningar har förbättrats med hjälp av digitala journalsystem, vilket har lett till en ökning i antalet kränkninganmälningar, antingen på grund av en faktisk ökning eller

1-årig inriktning

bättre dokumentation. Det finns fortfarande osäkerhet kring hanteringen av kränkingsanmälningar, vilket pekar på behovet av kontinuerlig utbildning för personalen.

Relationerna på skolorna har också prioriterats, med fokus på relationellt ledarskap för att stärka samarbete och förtroende mellan elever, personal och vårdnadshavare. Vårdnadshavarnas delaktighet och förtroende behöver dock stärkas, då detta område upplevs som en utmaning på vissa skolor.

Trygghet och studiero är starkt kopplat till kvaliteten i undervisningen. Flera skolor har identifierat behov av kompetensutveckling, särskilt kring undervisning för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) och neuropsykiatriska svårigheter (NPS). Skolorna arbetar även aktivt med elevinflytande och delaktighet, men här finns utrymme för förbättringar, särskilt i hur eleverna inkluderas i arbetet med att utveckla trygghet och studiero.

Skolorna arbetar systematiskt med rastverksamhet och identifiering av otrygga platser, och Elevhälsoteam (EHT) har en central roll i att främja trygghet och studiero. Samverkan med externa aktörer, som exempelvis socialtjänst och polis, ses också som en viktig komponent i detta arbete.

En viktig metod för att främja trygghet är MVP (Mentors in Violence Prevention), som ska genomföras på alla grundskolor och gymnasium. Under läsåret har ett stort arbete med implementering genomförts. Den koordinator för MVP och SSPF som tillsattes för att hjälpa skolor att komma igång fullt ut har gett stor effekt. Programmet syftar till att förebygga våld och kränkningar genom ökad medvetenhet och dialog om våld, normer och åskådaringripanden. Implementeringen av MVP har visat positiva effekter, även om vissa justeringar har behövts för att anpassa innehållet till olika årskurser.

Baserat på den nulägesbeskrivning som angetts har sammanfattningsvis följande utvecklingsområden identifierats:

- Utveckla den datadrivna systematiska uppföljningen genom analyser av t ex trygghetsenkäter och fokusgruppsamtal och stärka kopplingen mellan nuläge och insatser i det systematiska kvalitetsarbetet.
- Säkerställa att processen kring dokumentation av kränkingsärenden på skolorna fungerar och systematiskt följs upp.
- Fortsatt utveckling av det relationella perspektivet på skolorna.
- Förbättra tillgängligheten i lärmiljön för elever med NPF och NPS.
- Öka elevdelaktighet och elevinflytande i arbetet med trygghet och studiero.
- Implementera MVP (Mentors in Violence Prevention) på fler skolor effektivt och integrera det i skolans trygghetsarbete.

Stärka arbetet mot kränkande behandling och diskriminering

Inarbetade ramar och rutiner är en framgångsfaktor i arbetet med att förhindra kränkningar och diskriminering. Planer mot kränkande behandling och diskriminering finns och följs upp årligen på alla skolor. Avdelningscheferna säkerställer kvaliteten på dessa varje höst.

Arbetet med att hantera dokumentation av kränkningar genom kränkingsanmälningar och kränkingsutredningar på skolorna är en viktig och pågående process. Efter att dokumentationen började föras in i journalsystemet Prorenata har antalet kränkingsanmälningar ökat. Detta kan

1-årig inriktning

bero på en faktisk ökning av kränkningar, men också på att fler blivit bättre på att dokumentera och rapportera incidenter. Det råder fortfarande en osäkerhet kring hur kränkingsanmälningar och utredningar ska hanteras på ett korrekt sätt, vilket pekar på ett tydligt behov av återkommande utbildning för personalen. Utbildningsmaterial är framtaget och regelbundna utbildningar för all personal genomförs genom centrala insatser.

Det är också viktigt att reflektera över vilka typer av kränkningar som förekommer för att kunna identifiera mönster och behov av förebyggande åtgärder. För närvarande synliggörs dessa reflektioner i relativt låg grad, vilket kan indikera behov av ökad medvetenhet och analys kring de underliggande orsakerna till kränkningar.

Vidareutveckling av Trygga barn och unga med fokus på att komplettera arbetet i lägre åldrar

Arbetet med trygga barn och unga har fortsatt under året. Under året har ny uppdragsbeskrivning för Trygga barn och unga tagits fram för att ytterligare förstärka det främjande och förebyggande arbetet. Ett tydligare uppföljningssystem har lanserats. Samverkan med polisen har stärkts under året och arbetet med SSPF har utvärderats och skruvats på. En ny struktur för ledningsgruppen i SSPF har lanserats. Arbetet med samverkan och våra samhandlingar har fortsatt att utvecklas och många goda exempel finns på insatser som vi tillsammans gjort under året. Arbetet med trygga barn och unga följs upp i den strategiska operativa samverkansgruppen (SOG).

4-årigt verksamhetsmål - Ökad närvaro i alla skolformer

Bedömning

Under våren 2024 inleddes ett skolgemensamt arbete för att i större utsträckning arbeta med datadriven skolutveckling i vår kommun. Det initiala fokusområdet har varit att öka skolnärvaron, vilket har resulterat i en omfattande kartläggning av nuvarande arbetssätt. Denna kartläggning har identifierat flera områden som behöver förbättras för att höja kvalitén på våra processer för att arbeta förebyggande mot skolfrånvaro.

Utvecklingsenhetens utökade uppdrag, som nu även omfattar förskola och gymnasium, ger oss möjligheten att arbeta med skolfrånvaro ur ett bredare perspektiv. Det är av stor betydelse att påbörja förebyggande insatser redan i förskolan för att skapa en stark närvarokultur som följer eleverna genom hela deras skolgång.

1-årig inriktning

Utveckla samverkan med andra aktörer

Genom arbetet i den strategiska operativa samverkansgruppen (SOG) och kommunsamordningsgruppen för social hållbarhet (KSG) har vi idag en god samverkan mellan våra förvaltningar. Ledtiderna till att adekvata insatser på alla nivåer kommer igång har minskat.

1-årig inriktning

Genom arbetet med Trygga barn och unga har samverkan med polisen stärkts. Utveckling av SSPF har skett och under året finns många framgångsrika insatser som genomförts i samverkan.

Samverkan med regionen är en mycket stor utmaning. Vårt behov av samarbete och samverkan med BUP och Habiliteringen är mycket stort men är i dagsläget obefintligt.

Ta fram en långsiktig strategisk plan för minskad frånvaro

Vårt långsiktiga mål är att utveckla en gemensam process för alla skolformer, från förskola till gymnasium, vilket förväntas leda till ökad närvaro på en övergripande nivå. Genom detta arbete strävar vi efter att skapa en hållbar och sammanhållen strategi för att främja skolnärvaro och därmed bidra till förbättrade utbildningsresultat i hela kommunen. Nästa steg är att hitta nya samverkansmodeller med socialtjänsten samt kultur- och fritidsförvaltningen som är viktiga samarbetspartners i arbetet med att minska frånvaron.

4-årigt strategiskt mål - Stärkt beredskap

Arbetet har under året koncentrerats till prioriterade åtgärder från nämndernas risk- och sårbarhetsanalyser, såsom att skapa krispärmar och kontinuitetsplaner. Fokus har lagts på att bygga den organisatoriska förmågan i beredskap, vilket innebär att bygga upp och öva organisationen för att förbättra beredskapen att leda i kris framförallt vid händelser som kännetecknas av våld och dödlig våld. I andra hand har fokus lagts på att bygga förmåga att hantera samhällsstörningar som starkt påverkar framdriften av förvaltningens verksamheter. Samverkan med andra kommunala förvaltningar har även förstärkts under året.

1-årig inriktning

Stärka beredskapsarbetet

Utgångspunkten under året var att hantera de prioriterade åtgärderna som framkommit i respektive nämnds Risk- och sårbarhetsanalys (RSA). Det arbetet löper över flera år. Vi har tagit fram krispärmar och kontinuitetsplaner på lokal och central nivå för förvaltningen. Vi har ökat samverkan och samarbetet med stödförvaltningar och kommunledningskontor där våra behov av åtgärder är kommungemensamma, till exempel i frågor som nödvatten, reservkraft och upphandlingsfrågor. Verksamheter har haft tre utbildningar i pågående dödligt våld (PDV) därefter har verksamheter övat på egen hand.

Barn- och utbildningsförvaltningen har prioriterat att bygga upp en beredskapsorganisationen för att leda i kris och öva organisationen så att vi stärker vår krisberedskapsförmåga. Vi har utbildat samtliga rektorer och skolledningar i grundläggande krisberedskap, det vill säga hur de ska organisera sig, krav på krisledningsförmåga och krav på dokumentation av förmågan. Vi fortsätter med nästa steg i utbildning för rektorer under 2025 där fokus blir att öva krisledningsorganisation med mera.

Barn- och utbildningsförvaltningen har under året även deltagit i samordningen inom kommunen i beredskapsfrågor i KUG-beredskap, PLG-säkerhet och RSA-forum (risk- och sårbarhetsanalys).

Effektiv organisation

4-årigt strategiskt mål - Attraktiv arbetsgivare

2024 har präglats av arbetet med omorganisationen på Barn- och utbildningsförvaltningen. Under våren genomfördes processen och resulterade i minskningar av främst tjänstekategorierna elevassistenter och fritidspersonal. Trots att detta arbete upptagit en stor del av organisationens resurser och att HR-funktionen varit begränsad har grundskolans organisation startat en arbetsgrupp för ett fördjupat arbetsmiljöarbete. Arbetsgivaren har som insats i samband med arbetet med 2024 organisationsförändring haft löpande information till skolledare om tillbuds- och arbetsskaderapportering. Arbetsgivaren fortsätter det löpande arbetet med att följa upp tillbud och arbetsskador, dels i samverkan. Utöver detta har uppföljning av medarbetarundersökning och statistik över sjukfrånvaro hanterats i samverkan.

Förvaltningen har förstärkt sin HR-organisation med en HR-utvecklare sedan början av 2024. Däremot har det varit frånvaro i HR-chefsrollen där det sedan mitten av februari funnits en HR-chef. Tjänsten som HR-utvecklare har fortsatt varit obemannad under 2024.

1-årig inriktning

Förbättrad tillbuds/arbetsskaderapportering för förbättrad analys

Arbetsgivaren har som insats i samband med arbetet med 2024 organisationsförändring haft löpande information till skolledare om tillbuds- och arbetsskaderapportering. Syftet har varit kompetenshöjande insats i chefers hantering av tillbuds- och arbetsskadehantering, samt att öka medarbetares kunskaper om att rapportera avvikelser i arbetsmiljön. HR-funktionen har löpande följt upp verksamheter där siffrorna avvikit. HR har haft en dragning om arbetsmiljö, riskbedömning och tillbud på APT för rektorer.

Ett stödmaterial för tillbuds- och arbetsskaderapporteringshantering har tagits fram för verksamheten, som ett resultat av arbetet i Arbetsmiljögruppen.

Utveckla innovativa insatser samt stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet kopplat till stress, återhämtning, organisering och bemanning, med syfte att skapa en hälsofrämjande arbetsmiljö

Arbetsgivaren har infört forum Arbetsmiljögrupp med syfte djupanalys av arbetsmiljöfrågor under 2024. Forumet består av arbetsgivar- och fackliga representanter. Arbetet har resulterat i identifierade behovsområden för arbetsmiljön samt ett stödmaterial för verksamhet för att bidra till delar av det praktiska arbetsmiljöarbetet. Utöver detta har uppföljning av medarbetarundersökning och statistik över sjukfrånvaro hanterats i samverkan.

Arbetet har fortsatt påverkats av frånvaro inom HR-funktionen.

Sjukfrånvaro

	Kvinnor 2024	Män 2024	Totalt 2024	Kvinnor helår 2023	Män helår 2023	Totalt helår 2023	Förändring totalt (procentenhet)
Totalt %	6.4%	4.7%	6.0%	6.7%	5.3%	6.4%	-0.4%

4-årigt strategiskt mål - Stabil ekonomi

Grundskolenämndens verksamhet finansieras dels av anslag dels av resursfördelning i form av skolpeng.

Inom den anslagsfinansierade delen återfinns verksamhet som avser samtliga elever som är skrivna i Eskilstuna kommun oavsett om eleverna återfinns inom kommunal eller fristående verksamhet.

Skolpengen avser de elever som finns i den kommunala grundskolans verksamhet. Skolpengen fördelas enligt en resursfördelningsmodell som är omedelbar och som ställer krav på effektiv omställning. Ökat antal elever genererar ökade intäkter och omvänt minskar intäkterna. Det innebär att chef för varje enhet har fullt ekonomiskt ansvar för resultatet. Syftet är att tydliggöra resultatansvaret och att föra ut resurserna till utförande enhet.

Grundskolenämnden ansvarar från och med 2024 även för ekonomi avseende grundskola hos annan huvudman. Det är dels fristående grundskolor i Eskilstuna, dels interkommunala ersättningar. Nämnden får interkommunala intäkter för elever som är folkbokförda i annan kommun och som går i våra kommunala skolor och nämnden betalar kostnader för elever som är folkbokförda i Eskilstuna men som går i skola hos annan kommun eller fristående utförare i annan kommun.

Budgetförutsättningar 2024

Grundskolan har haft cirka 40 mnkr mindre i budgetram för 2024 jämfört med 2023. Den största förändringen är att det tillskott på 38 mnkr som nämnden fick 2023 inte fanns kvar för 2024. Grundskolan hade även med sig ett överskott på 11 mnkr från tidigare år som användes under 2023 och för 2024 finns det därför inte kvar. Effektiviseringskravet på grundskolan var för 2024 6,7 mnkr som måste realiseras. Därutöver försvann ett mindre statsbidrag på 0,2 mnkr samt att resurser motsvarande 2,6 mnkr centraliserades i kommunen som på sikt ska innebära effektiviseringar för kommunen som helhet.

De två stora statsbidragen "Kunskapsutveckling för likvärdig skola" och "Lärares arbetsmiljö i utsatta områden" genererade tillsammans 18 mnkr mer till Eskilstuna 2024 jämfört med 2023.

Den anpassade grundskolan fick även de ett tillskott under 2023 som var 13 mnkr. I budgetramarna för 2024 fanns det inte med, men grundskolenämnden beslutade på januari sammanträdet att ombudgetera 13 mnkr från tilläggsbelopp till den anpassade grundskolan. Med den justeringen har den anpassade grundskolan i stort sett samma förutsättningar för 2024 som för 2023.

Bedömning stabil ekonomi

Grundskolenämndens prognosticerade resultat för 2024 var -25,4 mnkr före resurstillskottet från kommunfullmäktige, och bedömningen är att nämnden inte uppnår målet om stabil ekonomi. Åtgärder som har vidtagits är framförallt minskning av personal, men utifrån processen för omställning har vi inte fått effekt av uppsägningar förrän under senare delen av hösten.

1-årig inriktning

Förvaltningens chefer är väl förtrodda med ekonomiprocesserna

I samband med budget 2024 gjordes ett större gemensamt arbete med alla chefer för att fördjupa kunskaper och förståelse när det gäller ekonomiprocesserna. Betydelsen av närhet till ekonomer som

är väl förtrogna med skolekonomi kan inte nog betonas då rektorsyrket är komplext och omfattande. Vi kan se att kontinuitet när det gäller ekonomistödet har stor betydelse för att kunna ta det ansvar som krävs.

Driftredovisning

Resultaträkning

Konto	Utfall 2024	Utfall 2023	Budget 2024	Avvikelse 2024
- Kommunersättning/skolpeng	1 741,5	1 473,4	1 711,6	29,9
- Övriga intäkter	282,0	227,3	264,6	17,4
Summa INTÄKTER	2 023,6	1 700,7	1 976,3	47,3
- Personalkostnader	-1 247,4	-1 229,1	-1 187,5	-59,9
- Lokalkostnader	-254,8	-234,7	-269,2	14,4
- Köp av verksamhet	-297,6	-18,4	-283,9	-13,7
- Övriga kostnader	-251,2	-251,5	-235,7	-15,6
Summa KOSTNADER	-2 051,0	-1 733,6	-1 976,3	-74,7
ÅRETS RESULTAT exkl över/underskott	-27,4	-32,9	0,0	-27,4
Över-/underskott	2,0	13,4		2,0
ÅRETS RESULTAT inkl över/underskott	-25,4	-19,5	0,0	-25,4

Resultatet för 2024 för grundskolenämnden är var ursprungligen -25,4 mnkr inklusive föregående års överskott på 2,0 mnkr, vilket motsvarar -1,5% av nämndens budgetram. I och med ett resurstillskott från kommunfullmäktige för att nollställa nämndens resultat och ge nämnden möjlighet att inte ta med underskott till 2025 blir resultatet för grundskolenämnden noll.

Intäkterna till och med augusti är 47,3 mnkr högre än budgeterat. Detta beror främst på att det har tilldelats kompensation för löneökningar, men även på grund av högre statsbidrag och högre barnomsorgsavgifter. Däremot har nämnden ett fortsatt underskott gällande tilläggsbelopp som till största del härrör sig till ombudgeteringen till den anpassade grundskolan på totalt 13 mnkr, men även för att fler barn och elever bedöms beviljas tilläggsbelopp än budgeterat. Antalet elever som beviljas tilläggsbelopp ökar inte jämfört med tidigare år, men redan under föregående år var budgeten betydligt lägre än utfallet och den obalansen kommer att bestå under detta år. Obalansen har dock minskat i omfattning.

Kostnaderna till och med augusti är 74,7 mnkr högre än budgeterat. Det är framförallt personalkostnaderna som avviker mot budget med 59,9 mnkr. Detta beror på att omställningen för att minska antalet tjänster utifrån budgetramen för 2024 inte fått effekt förrän under hösten.

Volymavräkningen mot KLK uppgår till -1 mnkr, en minskning av nämndersättningen till grundskolenämnden.

Driftbudget underliggande enheter

Skolnämnd	Utfall 2023	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024
Grundskola gemensamma verksamheter skolpeng	-284,5	-305,2	-332,2	27,4
Grundskolor	-999,5	-981,9	-918,6	-31,0
Förvaltningsgemensamt skolpeng	-20,1	-25,1	-17,3	-6,3
Summa Grundskola skolpeng	-1 304,1	-1 312,2	-1 268,1	-9,9
Förvaltningsgemensamt verksamheter	-12,6	-13,6	-13,0	-0,2
Förvaltningskontoret	-40,4	-38,2	-34,8	-2,3
Tilläggsbelopp	-12,3	0,0		0,0
Grundskolenämnden	-1,2	4,2	10,0	-13,8
Summa Grundskola anslag	-66,5	-47,7	-37,9	-16,3
Anpassad grundskola skolpeng	-135,7	-149,3	-152,0	2,4
Grundskola annan utförare	0,0	-257,8	-253,7	-1,7
Summa Grundskolenämnden	-1 506,3	-1 767,0	-1 711,6	-25,4

Grundskola skolpeng

Avvikelsen för 2024 för grundskolans skolpengsfinansierade delar var -9,9 mnkr. Enligt ovan nollställs resultatet via resurstillskott från kommunfullmäktige. Det är framförallt skolenheterna som avviker negativt vilket beror på att effekten av omställning av personal kommer att ske senare än tänkt. Skolenheterna avvikelser uppgår till -31 mnkr. Interkulturella enheten Modersmålsundervisning avviker negativt mot budget med -6 mnkr. Grundskolan gemensamt avviker positivt mot budget med +27,4 mnkr och det beror på ökade intäkter i form av högre barnomsorgsavgifter +6,8 mnkr, statsbidrag och tilläggsanslag +11,7 för löneökningar. Det är även en negativ avvikelse utifrån minskad resursfördelning -3,9 i huvudsak kopplad till färre antal fritidselever jämfört med budget. Vi har även lägre lokalkostnader än budget, 12 mnkr, vilket delvis härrör sig till ramfördelningen mellan volymer och lokaler och delvis beroende på förseningar av byggprojekt.

Grundskolan anslag

Avvikelsen för 2024 för grundskolans anslagsfinansierade delar är -16,3 mnkr för helåret. Enligt ovan nollställs resultatet via resurstillskott från kommunfullmäktige.

Utfallet för de förvaltningsgemensamma verksamheterna (Sjukhusundervisningen, Naturskolan, Komtek, Jobbcirkus, Välkomsten, Ungdomsmottagningen och del av Pedagogiskt centrum) är -0,2 mnkr.

Utfallet för förvaltningskontoret är på -2,3 mnkr, vilket beror på högre personalkostnader än vad anslaget/intäkterna räcker till.

Prognosen för grundskolenämnden är -13,8 mnkr, varav -17,8 mnkr avser tilläggsbelopp. Dels beror avvikelsen på ombudgetering av 13,0 mnkr till den anpassade grundskolan, dels på att antalet elever som beviljas tilläggsbelopp är fler än vad det finns budget för. Det var redan 2023 en obalans i budgeten för tilläggsbelopp budgeten saknas även budget för tilläggsbelopp för modersmålsundervisning till friskolorna på ca 6,0 mnkr.

Anpassad grundskola

Utfallet för 2024 för den anpassade grundskolan är +2,4 mnkr. Enligt ovan nollställs resultat i och med resurstillskott från kommunfullmäktige.

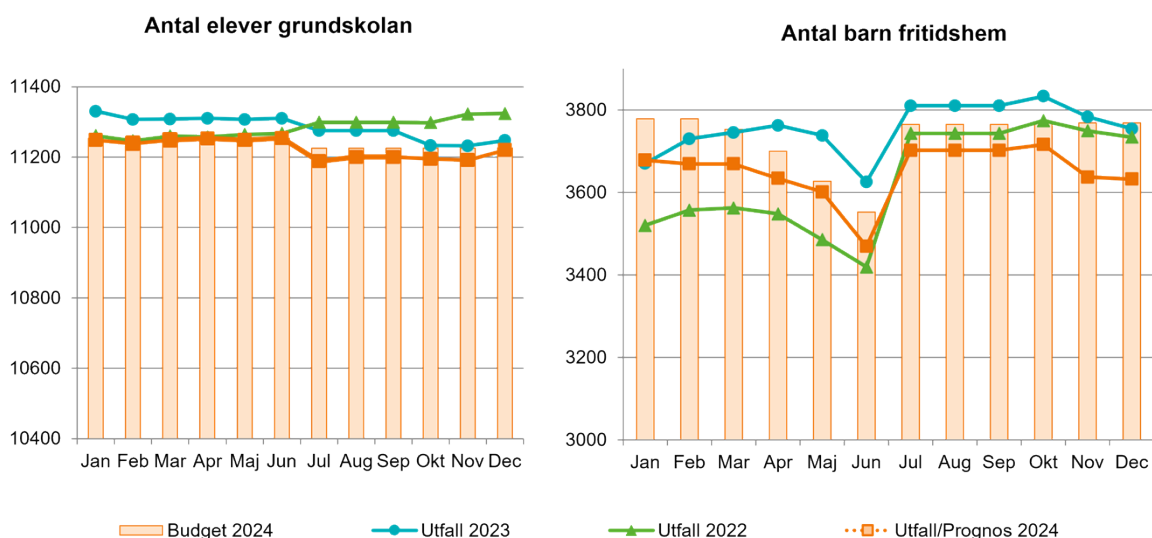
Intäkterna prognosticeras öka jämfört med budget vilket beror på att trots det är oförändrat antal elever jämfört med budget så är det fler elever i nivå 2 och 3 vilket genererar högre intäkter.

Personalkostnaderna prognosticeras på samma nivå som våren och de ökade intäkterna förväntas täcka dessa kostnader. Lokalkostnader prognosticeras även att avvika positivt mot budget då ny enhet ej startades, samt att den anpassade skolan har fått tillbaka 0,6 mnkr från K-fast för felaktig debitering under 2023.

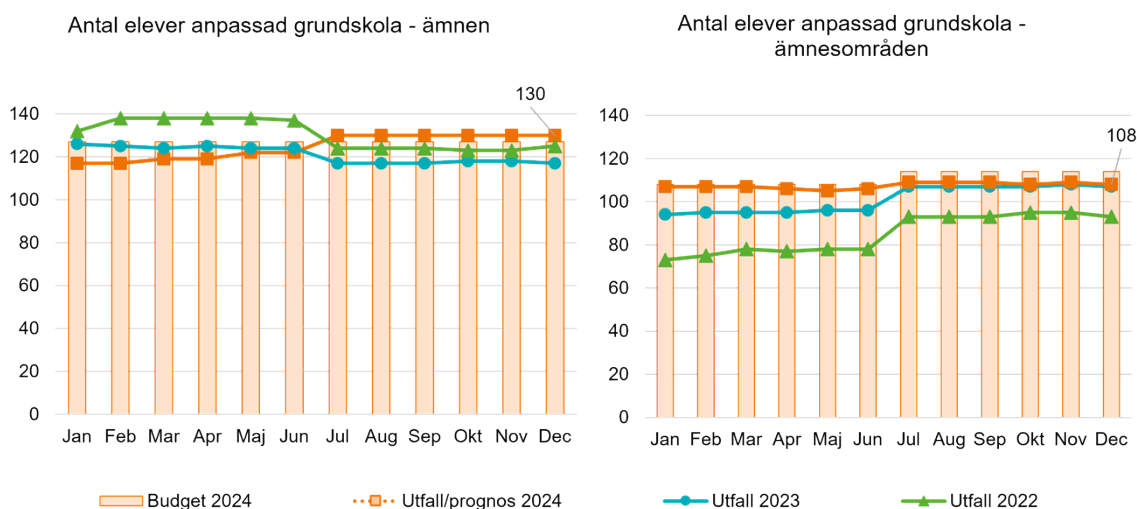
Volym

Grundskolan hade i genomsnitt -15 färre elever än budgeterad volym för elever i F-9, med den största avvikelsen under höstterminen som alltid är svårast att budgetera.

Fritidshem haft i genomsnitt varit -81 färre elever än budgeterat. Fritidshem är svårt att budgetera då tidigare år inte följer trender mellan åren. När elevantalet ökar har istället antalet inskrivna på fritidshem minskat och tvärtom. Fram till pandemin var andelen inskrivna barn relativt stabilt men efter pandemin har volymerna betydligt större variation.

Antal elever i anpassad grundskola ämnen var i snitt 125 elever vilket är 2 färre än budgeterat. Antal elever i anpassad grundskola ämnesområden var i snitt 108, vilket är 4 elever färre än budgeterat.

Resultatutveckling 5 år

Konto	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
- Kommunersättning/skolpeng	1 741,5	1 473,4	1 354,8	1 283,5	1 254,9
- Övriga intäkter	282,0	227,3	250,5	242,7	216,2
Summa INTÄKTER	2 023,6	1 700,7	1 605,2	1 526,3	1 471,1
- Personalkostnader	-1 247,4	-1 229,1	-1 106,1	-1 072,5	-1 035,5
- Lokalkostnader	-254,8	-234,7	-223,7	-193,8	-180,2
- Köp av verksamhet	-297,6	-18,4	-13,3	-13,5	-12,6
- Övriga kostnader	-251,2	-251,5	-286,1	-244,2	-222,6
Summa KOSTNADER	-2 051,0	-1 733,6	-1 629,2	-1 523,9	-1 450,9
Summa ÅRETS RESULTAT exkl över-/underskott	-27,4	-32,9	-24,0	2,3	20,3
Över-/underskott	2,0	13,4	24,6	13,0	-0,2
Summa ÅRETS RESULTAT inkl över-/underskott	-25,4	-19,5	0,6	15,3	20,1

Grundskolenämndens ram räknas om varje år utifrån bland annat inflation och politiska prioriteringar. Dessutom görs en volymjustering utifrån förväntade volymer, vilka stäms av under året och regleras vid årsbokslut.

Inför 2024 flyttades ramen för fristående och interkommunala barn och elever från kommunstyrelsen till skolenämnderna och det är anledningen till att grundskolenämndens ram

utökades trots det stabila elevantalet. Den ökade intäkten speglas på kostnadssidan under köp av verksamhet, där kostnaden för skolpeng till fristående enheter och andra kommuner visas.

Investeringsredovisning

De investeringsmedel som nämnden ansvarar för avser till största del inventarier och större utbildningsmaterial. Investeringar som avser fastigheter så som nybyggnation och ombyggnation återfinns inom Kommunstyrelsen investeringsbudget. Det är av stor betydelse hur fastighetsinvesteringarna fortlöper för nämndens verksamheter och därför finns en kort information om dem här, även om den ekonomiska redovisningen finns hos KS.

Status för Grundskolenämnden större fastighetsrelaterade objekt är per 31 december enligt nedanstående:

Fristadskolan Etapp 2 är färdigställd och skolan har flyttat in i slutet av hösten 2024. Modulerna lyftas bort under början av 2025 och utemiljö ska angöras på modulernas plats.

Nyforsskolan färdigställdes under januari 2024 och hyser Björktorpskolans elever sedan sportlovet.

Under 2024 har även **Djurgårdsskolan** renoverats och den pågår under första delen av 2025. När den är klar planeras Björktorpskolan att renoveras, delvis inom UPMEF-projekten. (Upprustningsprojekt med energifokus)

Projekt	Utfall totalt	Total projekt-budget	Avvikelse	Prognos-avvikelse	Budget helår 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024
Investeringsredovisning							
Nämndbeslutad investering	-11,9		-11,9		-17,6	-6,6	11,0
Summa Investeringsredovisning	-11,9		-11,9		-17,6	-6,6	11,0

Av 11,9 mnkr härrör sig 6,1 mnkr till investeringar av inventarier, i huvudsak i samband med nya skolor, men även visst utbyte av möbler och andra inventarier. Övriga 5,8 mnkr är upparbetade förstudiekostnader för kommande fastighetsprojekt. Dessa kostnader kommer från och med 2025 inte bokföras på nämnderna. Av den totala summan på 11,9 mnkr har 6,6 mnkr upparbetats under 2024.

Slutrapport internkontroll

Grundskolenämnden

Sammanfattning

Grundskolenämndens internkontrollplan har innehållit tre kontrollmoment för 2024. Två av kontrollerna bedöms vara nära målvärdet och för en är målvärdet uppnått.

Kontrollen gällande behörigheten i systemet Prorenata anses vara uppnått och justeringar i behörighet har genomförts. Gällande kontrollen för sociala medier kommer frågan om vilka personalkategorier som ska förekomma utifrån annan rättslig grund än samtycke att utredas under 2025. Kontrollen att samtliga chefer genomfört arbetsmiljöutbildningen är nära målvärdet. Utbildningen kommer att uppdateras under 2025 och då kommer samtliga chefer att uppmanas gå den.

God utbildning som grund för egen försörjning och ett gott liv

Kontrollmoment

Kontroll av behörigheten i systemet Prorenata

Kontrollera sociala medier

Attraktiv arbetsgivare

Kontrollmoment

Kontrollera att samtliga chefer genomfört arbetsmiljöutbildningen

Inledning

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att säkerställa intern styrning och kontroll inom sitt verksamhetsområde i enlighet med kommunkoncernens riktlinjer och anvisningar. Den interna styrningen och kontrollen är ett redskap för att förebygga och hantera risker, utveckla verksamhet och genom uppföljning säkerställa regelefterlevnad. Syftet är att skapa förutsättningar och säkra mål, ekonomi och förtroende för kommunkoncernens verksamheter.

Under september genomfördes en workshop tillsammans med arbetsutskottet inför internkontroll 2024. Vid nämndsammanträdet i november fick även samtliga förtroendevalda möjlighet att bidra till internkontrollen via dialog. Efter nämndsammanträdet arbetades det slutgiltiga förslaget för internkontrollen fram.

Uppföljning av risker och kontrollmoment 2024

God utbildning som grund för egen försörjning och ett gott liv

Risk

Risken att obehörig personal har tillgång till Prorenata inträffar på grund av att man ej rensat bort tidigare anställda vilket kan leda till att uppgifter som skyddas av sekretess kan spridas

Riskvärde

Kontrollmoment	Metod	Bedömning
Kontroll av behörigheten i systemet Prorenata	Behörigheten i Prorenata matchas mot vilken enhet personen är anställd inom. Kontrollen genomförs på EHT-team på 5 slumpmässiga grundskolor	●

Resultat:

Förvaltningen har granskat personals behörighet i systemet Prorenata på fem slumpmässiga grundskolors EHT-team. Förvaltningen identifierade att på en skola var det flera personal som hade kvar konto men slutat arbeta på förvaltningen samt att viss personal hade mer eller mindre behörighet än vad man bör ha på grund av att man bytt roll/tjänst inom skolan. På övriga fyra skolor var allt korrekt.

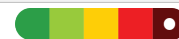
Åtgärd:

Efter dialog med rektor har alla rätt behörighet.

Risk

Risken att bilder i sociala medier inte följer dataskyddsförordningens krav inträffar pga okunskap vilket leder till att elevers integritet kränks/registrerades rättigheter inte värnas

Riskvärde

Kontrollmoment	Metod	Bedömning
Kontrollera sociala medier	Kontrollera att bilder på 10 slumpmässiga sociala medier konton efterlever dataskyddsförordningens krav.	●

Resultat:

Kontrollen genomfördes genom att 10 inlägg i sociala medier från 10 slumpmässigt utvalda verksamheter granskades. Enligt sammanställning i grundskolenämndens informationshanteringsplan har 15 av nämndens verksamheter sociala medier. Dessa anges i bokstavsordning på enskilda rader i planen. Med hjälp av en slumpgenerator togs 10 olika tal som representerade enskilda rader fram och de tio första inläggen på dessa verksamheters sociala mediekonton kontrollerades.

Kontrollmoment	Metod	Bedömning
----------------	-------	-----------

Kontrollen visade att samtliga granskade verksamheter använder sig av samtycke vid publicering av elevbilder på Facebook och Instagram. Alternativt görs oidentifiering av elever med hjälp av utsuddning, vända ryggar eller övertäckning. Detta sker främst när yngre elever förekommer. Ett fåtal inlägg har dock identifierats som saknade samtyckesunderlag. Avseende medarbetare använder sig skolorna främst av annan rättslig grund.

Åtgärd:

Frågan om vilka personalkategorier som ska förekomma utifrån annan rättslig grund än samtycke kommer att utredas under 2025.

Attraktiv arbetsgivare

Risk

Risken att arbetsmiljöarbetet inte drivs på ett korrekt sätt i verksamheten inträffar på grund av att chefer ej genomfört den obligatoriska arbetsmiljöutbildningen

Riskvärde

Kontrollmoment	Metod	Bedömning
Kontrollera att samtliga chefer genomfört arbetsmiljöutbildningen	Kontrollera i systemet KUL med stöd från serviceförvaltningen att samtliga chefer genomfört arbetsmiljöutbildningen.	

Resultat:

32 av våra ca 160 chefer har gått utbildningen under de senaste två åren, då vi införde ett nytt sätt att mäta. Vi har en relativt låg chefsomsättning så tror vi att flera har den sedan tidigare.

Åtgärd:

För att säkerställa att alla har gått den, har det senaste, gör vi nu en ny satsning så vi fler och får exakta siffror.